

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.

MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne

Čj. MSP-201/2015-OD-SPZ/5

Počet listů: 3

Přílohy: 3

Nejvyšší soud ČR

Burešova 20

657 37 Brno

V Praze dne

Věc: obv. S. V. - stížnost pro porušení zákona

Příloha:

-Koncept spisového materiálu Policie ČR-MŘ policie Ostrava, ÚO SKPV OHK Ostrava

č.j. KRPT-36795-305/TČ-2011-070781-2014

-Obsah dozorového spisu Okresního státního zastupitelství v Ostravě sp. zn. 1 ZT 68/2012

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám ve prospěch obviněného S. V.

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. 1 ZT 68/2012, jímž byla dle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu jako nedůvodná zamítnuta stížnost obv. S. V. směřující proti usnesení policejního orgánu Policie ČR-MŘ policie Ostrava, ÚO SKPV OHK Ostrava ze dne 16. 1. 2015, č.j. KRPT-36795-305/TČ-2011-070781-2014, o zahájení trestního stíhání.

Usnesením policejního orgánu Policie ČR-MŘ policie Ostrava, ÚO SKPV OHK Ostrava ze dne 16.1.2015, č.j. KRPT-36795-305/TČ-2011-070781-2014, bylo dle § 160 odst. 1 tr. řádu zahájeno trestní stíhání proti obv. S. V. (v dané trestní věci se jedná již o třetí v pořadí vydané usnesení o zahájení trestního stíhání) pro přečin poškození věřitele dle § 222 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, kterého se měl dopustit tím, že

ačkoliv měl na základě směnečného platebního rozkazu č.j. 27Cm 136/2010-23 (schází zde označení příslušného soudu - Krajského soudu v Ostravě), který nabyl právní moci dne 23.9.2013, přičemž o probíhajícím směnečném řízení věděl nejméně od 16.6.2010, kdy si převzal nepravomocný směnečný platební rozkaz č.j. 27 Cm 136/2010-23, do tří dnů od jeho doručení zaplatit jako aval za směnku osobě Ing. P. B. částku ve výši 1.150.000,- Kč, ničeho mu nezaplatil, přičemž v úmyslu zmařit uspokojení svého věřitele Ing. P. B. ze svého podnětu prostřednictvím rozsudku Okresního soudu v Ostravě č.j. 60 C 86/2010-11, který nabyl právní moci dne 20.12.2010 a následně prostřednictvím rozsudku Okresního soudu v Ostravě č.j. 32 C 283/2010-24, který nabyl právní moci dne 11.7.2011 a vykonatelnosti dne 12.8.2011, zcizil ze společného jmění manželů S. a I. V. nemovitost, a to rodinný dům č.p. 289 stojící na parcele č. St. 307 na parcele č. St. 307 - zastavěná plocha a nádvoří o zapsané výměře 366 m², se všemi součástmi a příslušenstvím, tak jak jsou zapsány na LV č. 538 pro katastrální území Z.-H., která byla převedena do výlučného vlastnictví manželky I. V., přičemž ta byla povinna zaplatit S. V. na vypořádání podílu částku 1.200.000,- Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku Okresního soudu v Ostravě č.j. 32 C 283/2010-24 ze dne 11.7.2011, tedy do 12.8.2011, což I. V. učinila až dne 1.12.2011 prostřednictvím advokátní úschovy u advokáta Mgr. Jiřího Ježka, načež S. V. v kontakt s poškozeným Ing. P. B. nevešel, nepoužil ani část finančních

prostředků, které získal z vypořádání nemovitého majetku na úhradu svých dluhů, přičemž takto S. V. jednal v úmyslu zkrátit na majetku směnečného věřitele Ing. P. B.

Proti tomuto usnesení policejního orgánu podal obviněný prostřednictvím svého obhájce v zákonné lhůtě stížnost. Příslušný policejní orgán podané stížnosti nevyhověl a předložil ji se spisovým materiálem k rozhodnutí dozorovému státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství v Ostravě.

Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě pak usnesením ze dne 10.2.2015, sp. zn. 1 ZT 68/2012, rozhodl tak, že dle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu zamítl jako nedůvodnou stížnost obv. S. V. směřující proti výše uvedenému usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání jmenovaného dle § 160 odst. 1 tr. řádu.

Vycházejí z obsahu dozorového spisu Okresního státního zastupitelství v Ostravě, sp. zn. 1 ZT 68/2012, je zapotřebí zkonstatovat následující skutečnosti z něj plynoucí.

Dne 7.1.2015 požádal dozorový státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě příslušný policejní orgán o podání zprávy o aktuálním stavu věci.

Dne 8.1.2015 byl Okresnímu státnímu zastupitelství v Ostravě předložen ze strany policejního orgánu koncept spisového materiálu, č. j. KRPT-36795-305/TČ-2011-070781-2014, doplněný o splněné pokyny udělené dne 23.10.2014 (č. l. 70 dozorového spisu). Zpráva policejního orgánu o stavu věci je datována dnem 12.1.2015 a je založena na č. l. 71, přičemž v jejím závěru bylo zkonstatováno, že „po doplnění prověřování má policejní orgán za to, že je na místě opětovně zahájit trestní stíhání proti podezřelému S. V., a to pro přečin poškození věřitele dle § 222 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, neboť z dosavadního prověřování je zřejmé, že se uvedeného skutku dopustil“.

Na č. l. 72b dozorového spisu je založen přípis ze dne 16.1.2015, kterým je policejnímu orgánu ze strany státního zástupce vrácen spisový materiál. V neposlední řadě pak byl jako č. l. 73 až 74 dozorovým státním zástupcem zažurnalizován (že tak bylo učiněno dozorovým státním zástupcem, je usuzováno z totožnosti odstínu barvy pera pokynu dozorového státního zástupce založeného na č. l. 72, která je shodná s vyznačenými čísly listu 73-74) návrh skutkové věty předložený policejním orgánem Okresnímu státnímu zastupitelství v Ostravě přípisem ze dne 13.1.2015, v jehož úvodu je konstatováno, „zasílám dle telefonické domluvy zvažovanou skutkovou větu,“ přičemž následuje popis skutku, který je zcela totožný se skutkovou větou následně obsaženou v usnesení policejního orgánu ze dne 16.1.2015 č. j. KRPT-36795/TČ-2011-070781-2014. V rámci právní věty bylo dozorovým státním zástupcem podtrženo slovo „odstranil“, jež posléze v usnesení o zahájení trestního stíhání doznalo změn, když byl v právní větě namísto odstranil citován znak zcizil.

I když usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání nebylo vydáno na základě pokynu státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě, tak je zřejmé, že dozorový státní zástupce vyslovil výše popsáním postupem před samotným vydáním usnesení policejního orgánu dle § 160 odst. 1 tr. řádu souhlas s vyhotovením tohoto usnesení, a to jednak s konkrétním popisem skutku a právní kvalifikací daného jednání, kdy navíc se i

evidentně aktivně podílel na změně právní věty daného usnesení, a to vše za situace, kdy měl prokazatelně k dispozici spisový materiál a posléze si telefonicky vyžádal od policejního orgánu zaslání nástinu usnesení o zahájení trestního stíhání, jenž je založen v dozorovém spise, tudíž vyjádřil nejen konkludentní souhlas s vydáním daného usnesení dle § 160 odst. 1 tr. řádu v souladu s předloženým nástinem, ale rovněž se i aktivně podílel na úpravě právní věty dotčeného rozhodnutí.

Na podkladě takto objektivizovaného stavu věci je tudíž zjevné, že státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě nebyl příslušný rozhodnout o podané stížnosti obv. S. V., nýbrž že měl být předmětný opravný prostředek ve smyslu ust. § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu (druhá alternativa) předložen k rozhodnutí nadřízenému státnímu zastupitelství, tedy Krajskému státnímu zastupitelství v Ostravě, jelikož státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě dal k vydání usnesení o zahájení trestního stíhání obv. S. V. souhlas.

Podle ust. § 2 odst. 1 tr. řádu nikdo nemůže být stíhán jinak než ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví tento zákon (trestní řád).

Ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu stanoví, že jestliže lhůta k podání stížnosti již všem oprávněným osobám uplynula a stížnosti nebylo vyhověno podle odst. 1, předloží věc k rozhodnutí policejní orgán státnímu zástupci, který vykonává nad přípravným řízením dozor, a jde-li o stížnost proti usnesení, k němuž tento státní zástupce dal souhlas nebo pokyn, jeho prostřednictvím nadřízenému státnímu zástupci.

Státní zástupce, který vykonává dozor nad přípravným řízením a v jeho rámci nad činností jednotlivých policejních orgánů, je přitom zásadně orgánem oprávněným k rozhodnutí o stížnosti podané proti usnesení jmenovaných orgánů. Výjimkou je situace, kdy tento státní zástupce sám dal souhlas nebo pokyn k vydání usnesení, a nemohl by tedy nestranně podanou stížnost přezkoumat. Tehdy je věc jeho prostřednictvím předložena nadřízenému státnímu zástupci (srov. Šámal, P. a kol. Trestní řád I., Komentář, 7. vydání, Praha C. H. Beck, 2013).

Smyslem citovaného ustanovení je pak zajistit nejvyšší možnou míru nestrannosti a objektivitu řízení a rozhodnutí o stížnosti. S tímto požadavkem je neslučitelné, aby o stížnosti rozhodoval orgán, který ve vztahu k usnesení již před jeho vydáním projevil svou ingerenci, jejímž obsahovým významem byla akceptace usnesení.

Co se týče formy souhlasu státního zástupce, ta je z hlediska ust. § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu nerozhodná, takže nedostatek jeho písemné formy nebrání závěru, že důsledky uvedené v citovaném ustanovení má i souhlas vyjádřený jinak. Přestože dozorující státní zástupce dal souhlas k usnesení policejního orgánu způsobem, který není upraven trestním řádem, a že projevil tento souhlas formou porušující interní předpis státního zastupitelství, zůstává skutečností, že fakticky projevil předběžnou akceptaci zamýšleného usnesení policejního orgánu a navodil tak situaci, kdy policejní orgán měl k usnesení jeho souhlas (např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16.7.2013 sp. zn. 7 Tz 32/2013).

Podle § 19 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o

úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů, státní zástupce vydává v průběhu přípravného řízení pokyny formou opatření. Dle odst. 2 tohoto ustanovení mají písemnou formu pokyny, které státní zástupce vydává k zahájení trestního stíhání, ke kvalifikaci trestného činu, k rozsahu obvinění, ke způsobu vyřízení věci v přípravném řízení, k přihrání znalce, při vrácení věci k doplnění, po vrácení věci státnímu zástupci soudem k došetření, u odnětí a příkázání věci a tam, kde to státní zástupce považuje za potřebné. Ústně dané pokyny státní zástupce stvrzuje písemně, považuje-li to podle povahy věci za nutné. O každém pokynu učiní záznam do dozorového spisu.

Podle čl. 12 Pokynu obecné povahy nejvyšší státní zástupkyně poř. č. 8/2009 pokyn či souhlas státního zástupce policejnímu orgánu k vydání usnesení musí být písemný. Za souhlas se nepovažuje vzetí na vědomí zamýšleného postupu policejního orgánu.

Vycházejí z výše citovaných ustanovení trestního řádu, jakož i dalších právních předpisů, bylo zapotřebí dospět k závěru, že v daném konkrétním případě bylo usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 10.2.2015, sp. zn. 1 ZT 68/2012, vydáno věcně nepřislušným státním zástupcem, jelikož výše popsany postup státního zástupce v době před vydáním samotného usnesení policejního orgánu dle § 160 odst. 1 tr. řádu o zahájení trestního stíhání obv. S. V., je nutno vyhodnotit nejen jako konkludentní souhlas dozorového státního zástupce s vydáním zcela konkrétního usnesení o zahájení trestního stíhání proti konkrétní osobě, jelikož mu byly známy veškeré skutečnosti týkající se popisu daného protiprávního jednání včetně jeho právní kvalifikace, vůči čemuž ničeho nenamítal a tyto tudíž „tiše“ akceptoval, nýbrž z postupu dozorového státního zástupce lze dovést i jeho aktivní účast na změně znaku právní věty v následně vydaném rozhodnutí.

Byť tedy v dané trestní věci nebyl ze strany dozorového státního zástupce vydán písemný pokyn k zahájení trestního stíhání, ani písemný souhlas k tomuto postupu, přesto je zapotřebí z aktivního postoje dozorového státního zástupce dovést souhlas se zahájením trestního stíhání jmenovaného obviněného, jelikož fakticky projevil předběžnou akceptaci zamýšleného usnesení policejního orgánu, jehož obsah mu byl v celém rozsahu znám, přičemž jak předmětný konkludentní souhlas, či i jeho aktivní zásah, nelze považovat toliko za vzetí na vědomí zamýšleného postupu policejního orgánu, nýbrž tuto ingerenci ze strany dozorového státního zástupce (souhlasný projev vůle se zahájením trestního stíhání obv. S.V.) je nutno již vyhodnotit jako souhlas s následně vydaným usnesením policejního orgánu dle § 160 odst. 1 tr. řádu. Za této situace pak o podané stížnosti obv. S. V. bylo příslušné rozhodnout nadřízené státní zastupitelství, tedy Krajské státní zastupitelství v Ostravě.

Pokud fakticky o podané stížnosti obviněného rozhodl státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě, neřídil se důsledně citovanými zákonnými ustanoveními a postupoval v rozporu se zákonem, neboť rozhodl o stížnosti obviněného proti usnesení o zahájení trestního stíhání za použití ust. § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu (první varianta) přesto, že nebyl státním zástupcem, který by byl oprávněn k tomuto rozhodnutí, když s vydáním usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání vyslovil souhlas, v důsledku čehož byl vyloučen z následného rozhodnutí stran podaného opravného prostředku - stížnosti proti

usnesení policejního orgánu dle § 160 odst. 1 tr. řádu, kterýžto měl postoupit k rozhodnutí Krajskému státnímu zastupitelství v Ostravě.

Vydáním usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 10.2.2015 sp. zn. 1 ZT 68/2012 s odkazem na výše citovaná ustanovení zcela jednoznačně došlo k porušení zákona v neprospěch obviněného S. V., a to v ust. § 2 odst. 1 tr. řádu a § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti považují rozhodnutí státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě za nezákonné, a proto ***n a v r h u j i***, aby Nejvyšší soud České republiky:

- 1) Podle ust. § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil rozsudkem, že usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. 1 ZT 68/2012, a v řízení předcházejícím, byl porušen v neprospěch obv. S. V. zákon, a to v ust. § 2 odst. 1 a § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu;
- 2) podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadené usnesení v celém rozsahu zrušil, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu
- 3) a podle § 270 odst. 1 tr. řádu přikázal věc k novému projednání a rozhodnutí Krajskému státnímu zastupitelství v Ostravě.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [5 Tz 40/2016](#)